

MANIFEST SOBRE XINA DE L'OPOSICIÓ D'ESQUERRA¹

Lev Trotski

Setembre de 1930

Versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Manifiesto sobre China de la Oposición de Izquierda”, en, *Escritos*, tomo II, volumen 1, pp. 15-29, Editorial Pluma, Bogotá, 1977.

En els darrers mesos ha tornat a sorgir un moviment camperol de certa envergadura en algunes províncies del sud de Xina. Els ecos d'aquesta lluita omplien la premsa mundial, no sols la del proletariat sinó també la dels seus enemics. La revolució xinesa, traïda, derrotada, exhausta, demostra que encara està viva. Confiem que aviat tornarà a alçar el seu cap proletari. I a fi d'estar preparats per a això, hem de posar els problemes de la revolució xinesa en l'ordre del dia de la classe obrera del món.

Nosaltres, l'Oposició d'Esquerra Internacional (bolxevic leninista), considerem que és el nostre deure elevar la veu, ara mateix, per tal d'atraure l'atenció de tots els comunistes, de tots els obrers revolucionaris d'avantguarda, cap a la tasca d'alliberar a aquest gran país de l'Àsia oriental i, al mateix temps, prevenir-los que la fracció dominant en la Internacional Comunista aplica una política errònia que amenaça de socavar la revolució xinesa que s'apropa, així com destruí la revolució de 1925-1927.

¹ “Manifest sobre Xina de l'Oposició d'Esquerra Internacional”, *The Militant* (periòdic de la Lliga Comunista d'Amèrica del Nord, secció de l'Oposició d'Esquerra Internacional), 1 d'octubre de 1930. Aquest manifest fou escrit aproximadament un any abans de la invasió de Xina per Japó, en les acaballes de la segona revolució xinesa (1925-1927) la derrota de la qual fou tema d'acarnissades disputes en la Internacional Comunista (veja's el llibre de Trotski *Stalin, el gran organitzador de derrotes*). Fou signat pel Secretariat Internacional provisional de l'Oposició d'Esquerra Internacional: Rosmer, Landau, Markin (Lleó Sedov), i els següents: L. Trotski, per l'Oposició russa; A. Rosmer, Lliga Comunista de França; K. Landau, Oposició d'Esquerra Unificada del partit Comunista Alemany; J. Andrade i J. Gorkin, Oposició espanyola; A. Hennaut, Oposició belga; M. Shachtman, Lliga Comunista d'Amèrica del Nord; D. Karl i C Mayer, Esquerra Comunista d'Àustria; J. Frey, Partit Comunista d'Àustria (Oposició); Frank, “Grup Internacional” del PC austríac; W. Kriegner, Oposició txecoslovaca; Candiani, Fracció d'Esquerra italiana; Santini i Blasco (Pietro Terso) Nova Oposició Italiana; R. Negrete, Oposició mexicana. [Única nota de l'edició castellana que es tradueix al català]

Els símptomes de ressorgiment de la revolució xinesa en el camp són un índex de les seues forces internes i de les seues immenses potencialitats. Però la tasca consisteix en transformar aqueixes potencialitats en realitats. La primera premissa de l'èxit és comprendre què està ocorrent, val a dir, fer una anàlisi marxista de les forces motrius i una caracterització justa de l'etapa actual de la lluita. En aquests dos terrenys, la camarilla dominant de la Comintern s'equivoca.

La premsa stalinista està repleta de comunicats sobre un "govern soviètic" instaurat en vastes províncies xineses sota la protecció d'un exèrcit roig. Els obrers de molts països reben aquesta notícia amb alegria. Per descomptat! La instauració d'un govern soviètic en una extensió important del territori xinès i la creació d'un exèrcit roig xinès seria un èxit colossal per a la revolució internacional. Però hem de dir-ho obertament i clara: açò encara no s'ha realitzat.

Malgrat la poca informació que arriba de l'extens territori xinès, la nostra comprensió marxista del procés en curs ens permet rebutjar amb certesa la caracterització stalinista dels esdeveniments per falsa i summament perillosa per al desenrotllament posterior de la revolució.

Des de fa segles la història de Xina és la història de formidables insurreccions d'uns camperols desposseïts i famolencs. En almenys cinc ocasions, en els últims dos mil anys, els camperols aconseguiren efectuar un repartiment total de la gran propietat terratinent. En cada cas, el procés de concentració recomençà i va seguir fins que el creixement de la població provocà una nova explosió parcial o general. Aquest cercle viciós reflectia l'estancament econòmic i social.

Només la inserció de Xina en l'economia mundial obrí noves possibilitats. El capitalisme forà envaí Xina. La seua endarrerida burgesia esdevingué en intermediària entre el capital estranger i les masses implacablement explotades del seu propi país. Els imperialistes estrangers i la burgesia xinesa combinen els mètodes d'explotació capitalistes amb els mètodes d'opressió i esclavització feudals a través de la usura.

La idea fonamental dels stalinistes consistia en transformar a la burgesia xinesa en líder de la revolució nacional contra el feudalisme i l'imperialisme. Els resultats d'aquesta estratègia política van ser fatals per a la revolució. El proletariat xinès pagà un preu summament elevat per aprendre que la seua burgesia no pot ni vol combatre, ni mai no ho farà, l'anomenat "feudalisme", que constitueix l'element principal del seu sistema d'explotació, ni a l'imperialisme puix és el seu agent i opera davall la seua protecció militar.

A penes estigué clar que el proletariat xinès ja estava disposat, tanmateix tots els obstacles que la Comintern sembrà en el seu camí, a seguir una senda revolucionària independent, la burgesia, amb ajuda dels imperialistes estrangers, aixafà el moviment obrer, començant per Xangai. En quant s'evidencià que

l'amistat de Moscou no podia paraitzar la insurrecció dels camperols, la burgesia aixafà el moviment camperol. En la primavera i l'estiu de 1927 la burgesia xinesa cometé els seus més horrorosos crims.

Espantada per les conseqüències dels seus errors, a finals de 1927, la fracció stalinista tractà sobtadament de compensar les seues malapteses d'anys anteriors. S'organitzà la insurrecció de Cantó. Els líders stalinistes suposaven que la revolució seguia en auge, però, en realitat, ja havia entrat en reflux. L'heroisme de l'avantguarda obrera no podia impedir el desastre provocat per l'aventura d'aquests líders. La insurrecció de Cantó fou sotaiguada en sang. Així fou destruïda la segona revolució xinesa.

Des del principi, nosaltres, representants de l'Oposició d'Esquerra Internacional (bolxevics leninistes), ens oposarem a l'entrisme en el Guomindang i ens vam pronunciar a favor d'una política proletària independent. Des del mateix començament de l'ascens revolucionari, instarem que s'iniciés la construcció de soviets d'obers, soldats i camperols; vam instar els obrers a ocupar el seu lloc al capdavant de la insurrecció camperola i portaren a terme la revolució agrària. La nostra política fou rebutjada. Els nostres partidaris foren perseguits i expulsats de la Comintern; als que estaven en l'URSS se'ls arrestà i exilià. En nom de què? En nom d'un bloc amb Chiang Kai-shek.

Després del colp d'estat contrarevolucionari de Xangai i Wuhan nosaltres, els militants de l'Oposició d'Esquerra Internacional, advertirem insistentment que la segona revolució xinesa havia acabat, que la contrarevolució triomfava temporalment, que tenint en compte la desmoralització i fatiga general de les masses tot intent d'insurrecció dels obrers d'avantguarda provocaria nous colps criminals contra les forces revolucionàries. Exigirem que es passés a la defensiva, que s'enfortís l'organització clandestina del partit, la participació en les lluites econòmiques del proletariat i la mobilització de les masses amb consignes democràtiques: la independència de Xina, el dret de les distintes nacionalitats de la població a l'autodeterminació, una assemblea constituent, l'expropiació de la terra, la jornada de vuit hores. Amb aqueixa política l'avantguarda comunista hagués pogut remuntar gradualment la derrota, restablir els seus vincles amb els sindicats i les masses no organitzades de la ciutat i el camp i armar-se per al moment del nou ascens revolucionari.

La fracció stalinista repudià la nostra política per "liquidacionista" i, mentrestant i no per primera vegada, passà de l'oportunisme a l'aventurerisme. Al febrer de 1928, quan la revolució xinesa es trobava al punt de màxim reflux, el Novè Plenari del Comitè Executiu de la Internacional Comunista proclamà una política d'insurrecció armada per a Xina. El resultat d'aquesta demència fou una derrota més dels treballadors, l'assassinat dels millors revolucionaris, un cisma en el partit i la desmoralització de les bases obreres.

El reflux de la revolució i un assuaujament temporal de la lluita entre els militaristes donà lloc a una reanimació econòmica parcial. Van haver-hi noves vagues. Però aquestes es desenrotllaren independentment del partit que, en no comprendre la situació, fou absolutament incapaç d'oferir una nova perspectiva a les masses i d'unificar-les sota les consignes democràtiques del període de transició. El Partit Comunista, com a fruit dels seus errors, oportunisme i aventurerisme, només compta amb uns pocs milers d'obriers. Segons les estadístiques proporcionades pel mateix partit, els sindicats rojos agrupen al voltant de seixanta mil obrers. En l'època d'ascens revolucionari agrupaven aproximadament tres milions

La contrarevolució afectà més directament i implacablement els obrers que no els camperols. En Xina, els obrers són pocs i estan concentrats en els centres industrials. Els camperols estan protegits fins a cert punt pel seu nombre i per la seua dispersió sobre vastos territoris. Els anys de revolució educaren un bon grapat de dirigents rurals locals, i la contrarevolució no els eliminà a tots.

Una quantitat important d'obriers revolucionaris s'ocultà dels militaristes en el camp. En la dècada passada es distribuïren grans quantitats d'armes. En els enfrontaments amb els administradors o les unitats militars locals, els camperols van obtenir aqueixes armes i organitzaren grups guerrillers rojos. En els exèrcits de la contrarevolució burgesa sorgiren focus d'agitació que en alguns casos van desembocar en vertaderes rebel·lions. Els soldats armats desertaven al bàndol camperol, a vegades en grups i a vegades en companyies senceres.

Per tant, és natural que, malgrat la derrota de la revolució, les onades de mobilització camperola hagen continuat recorrent les diverses províncies del país fins a desembocar en l'actualitat en una vigorosa arremesa. Els grups de camperols armats expulsen i exterminen tot gran terratinent que troben en la seua regió, sobretot l'anomenada aristocràcia del camp i els *zhun fa* (governadors militars o senyors de la guerra), i els representants locals de la classe dominant: els buròcratespropietaris, els usurers, els camperols rics.

Quan els stalinistes afirmen que els camperols han instaurat un govern soviètic en una extensió important del territori xinès, no sols revelen la seua credulitat i superficialitat, al mateix temps confonen i tergiversen el problema fonamental de la revolució xinesa. Els camperols, per revolucionari que siga, no pot crear un govern independent; només pot recolzar el govern d'una altra classe, de la classe dominant urbana. En tots els moments crítics el camperol segueix a la burgesia o al proletariat. Els anomenats "partits camperols" poden dissimular aquest fet, però no eliminar-lo. Els soviets constitueixen els òrgans de poder d'una classe revolucionària oposada a la burgesia. Açò significa que el camperol és incapaç d'organitzar pels seus propis mitjans un sistema soviètic. El mateix és cert també en relació a l'exèrcit. La història de Xina, de Rússia i d'altres països, registra més d'una ocasió en què els camperols organitzaren exèrcits guerrillers que combateren amb valentia i tenacitat sense igual. Però

mai van ser més que exèrcits guerrillers, vinculats a una sola província, incapaçs de realitzar operacions estratègiques centralitzades en gran escala. Només el predomini del proletariat en els centres industrials i polítics decisius assenta les bases necessàries per a la creació d'un exèrcit roig i l'extensió del sistema soviètic al camp. Per als que són incapaçs d'assimilar aquest concepte la revolució és un llibre tancat amb set segells.

El proletariat xinès a penes comença a remuntar la paràlisi de la contrarevolució. En l'actualitat el moviment camperol avança, en gran manera, independentment del moviment obrer, seguint les seues lleis i ritme propis. Però el cor de la qüestió de la revolució xinesa radica en la coordinació política i la combinació organitzativa dels ascensos proletari i camperol. Aquells que parlen de la victòria de la revolució soviètica en Xina, tanmateix limitar-se a algunes províncies aïllades del sud i enfrontar-se a la passivitat del nord industrial, ignoren el doble problema de la revolució xinesa: l'aliança d'obrers i camperols i el paper dirigent dels obrers en aqueixa aliança.

És indubtable que la gran onada de revoltes camperoles pot servir d'impuls per a la reanimació de la lluita política en els centres industrials. Comptem fermament amb això. Però açò no significa que el despertar revolucionari del proletariat podria menar immediatament a la conquesta del poder, ni tan sols a la lluita pel poder. Les primeres manifestacions del nou ascens del proletariat podrien consistir en lluites econòmiques i polítiques defensives i ofensives parcials. ¿Quant de temps necessitarà el proletariat, i la seua avantguarda comunista en particular, per a posar-se a l'altura del seu paper de dirigent d'una nació revolucionària? En qualsevol cas, més d'unes quantes setmanes o mesos. El comandament burocràtic no substitueix el creixement independent de la classe i el seu partit.

En aquesta conjuntura els comunistes xinesos necessiten una política a llarg termini. No han de dispersar les seues forces entre les flames aïllades de la revolta camperola. El partit, dèbil i petit, no podrà controlar aquest moviment. Els comunistes han de concentrar les seues forces en les fàbriques i tallers i en les barriades obreres per a explicar als obrers el significat del que està ocorrent en les províncies, per tal d'aixecar l'ànim dels cansats i els descoratjats, per a organitzar la lluita dels grups obrers per la defensa dels seus interessos econòmics, per a alçar les consignes de la revolució agrària i democràtica. Només aquest procés d'activació i unificació dels obrers permetrà al Partit Comunista assumir la direcció de la insurrecció camperola, és a dir, de la revolució nacional en el seu conjunt.

Recolzant les il·lusions de l'aventurerisme i per a ocultar la debilitat de l'avantguarda proletària, els stalinistes afirmen que l'objectiu de la lluita és una dictadura democràtica, no una dictadura proletària. En aquest problema crític el seu aventurerisme es basa totalment en les premisses de l'oportunisme. L'experiència del Guomindang no els fou prou; ara els stalinistes estan

inventant una nova fórmula que servisca per adormir i encadenar la classe obrera en la revolució que s'apropa: la "dictadura democràtica".

Quan l'avantguarda obrera xinesa alçava la consigna de soviets, deia: volem fer el que van fer els obrers russos. Fins ahir els stalinistes responien: no, no han de fer-ho, tenen el Guomindang, que farà allò que calga. Avui els mateixos dirigents, més cautelosament, responen: han d'organitzar soviets, però per a una dictadura democràtica, no per a una dictadura proletària. Amb açò li diuen al proletariat que la dictadura no estarà en les seues mans, que existeix en Xina una altra força, encara no descoberta, capaç d'instaurar la dictadura revolucionària. Així, la fórmula de la dictadura democràtica li permet a la burgesia enganyar novament els obrers i els camperols.

Per a justificar la consigna de "dictadura democràtica", els stalinistes xinesos caracteritzen la contrarevolució xinesa com "feudalmilitarista i imperialista". D'aqueixa manera, exclouen a la burgesia de la contrarevolució, o siga que, igual que abans, idealitzen la burgesia. En realitat, els militaristes expressen els interessos de la burgesia xinesa, que són inseparables dels interessos i relacions feudals. La burgesia xinesa és massa hostil al poble, està massa lligada als imperialistes estrangers, li té massa por a la revolució com per a voler governar en el seu propi nom amb mètodes parlamentaris. El règim militarfeixista xinès expressa el caràcter antinacional, antirevolucionari de la burgesia xinesa. La contrarevolució xinesa no és una contrarevolució de barons feudals i esclavistes contra la societat burgesa. És una contrarevolució de tots els propietaris (i en primer terme dels burgesos) contra els obrers i els camperols.

La insurrecció proletària xinesa només pot desenvolupar-se, i es desenvoluparà, com a revolució dirigida directament i immediata contra la burgesia. La revolta camperola xinesa, molt més que la russa, és una revolta contra la burgesia. En Xina no n'hi ha una classe gran terratinent com a classe independent. Els grans terratients i la burgesia són el mateix. L'aristocràcia del camp i els *zhun fa*, contra els quals es mobilitzen els camperols, són l'última anella de la burgesia i també dels explotadors imperialistes. A Rússia, la primera etapa de la Revolució d'Octubre fou l'enfrontament de tota la classe camperola contra tota la classe gran terratinent, i només després de diversos mesos començà la guerra civil al si dels camperols. En Xina tota insurrecció camperola és, des del començament, una guerra civil de camperols pobres contra camperols rics, és a dir, contra la burgesia pobletana.

El camperolat mitjan xinès és insignificant. Quasi el vuitanta per cent dels camperols són pobres. Ells, només ells, exerceixen un paper revolucionari. No es tracta d'unificar els obrers amb el conjunt dels camperols, sinó només amb els pobres de l'aldea. Tenen un enemic comú: la burgesia. Només els obrers poden conduir els camperols pobres al triomf. La seua victòria comuna no pot menar vers altre règim que no siga la dictadura del proletariat i únicament aqueix règim pot instaurar un sistema soviètic i organitzar un exèrcit roig, que

serà l'expressió militar de la dictadura del proletariat recolzada pels camperols pobres.

Els stalinistes afirmen que la dictadura democràtica, pròxima etapa de la revolució, es convertirà en dictadura proletària en una etapa posterior. Aquesta doctrina corrent en la Comintern, no sols per a Xina sinó també per a tots els països d'Orient és una desviació total de les ensenyances de Marx sobre l'Estat i de les conclusions de Lenin respecte de la funció de l'Estat en una revolució. La diferència entre la dictadura democràtica i la proletària és que aquella és una dictadura democraticoburguesa. La transició de dictadura burgesa a dictadura proletària no pot ser un procés de "transformació" pacífica de l'una en l'altra. La dictadura del proletariat només pot reemplaçar la dictadura de la burgesia, siga democràtica o feixista, per mitjà d'una insurrecció armada.

Aquesta "transformació" pacífica de la revolució democràtica en socialista només és possible sota la dictadura d'una classe: el proletariat. En la Unió Soviètica la transició vers les mesures socialistes va tenir lloc sota el règim de la dictadura proletària. Aquesta transició serà molt més ràpida en Xina perquè els seus problemes democràtics més elementals tenen un caràcter molt més anticapitalista i antiburgés que el que posseïren en Rússia. Aparentment, els stalinistes necessiten una altra derrota, pagada amb sang obrera, per a arribar a dir: "La revolució ha assolit la seua etapa més elevada, la consigna de la qual és la dictadura del proletariat."

En aquests moments no es pot descobrir en quina mesura, combina la insurrecció camperola en curs les últimes cuades de la segona revolució amb les primeres manifestacions de la tercera. Ningú pot pronosticar de moment si els forns de la revolta camperola es mantindran encesos durant tot el llarg període que li caldrà a l'avantguarda proletària per a reunir forces, menar la classe obrera a la lluita i coordinar la seua lluita pel poder amb l'ofensiva general dels camperols contra els seus enemics més immediats.

Allò que caracteritza la mobilització rural en curs és el desig dels camperols de donar-li forma soviètica, almenys de nom, i de conformar en la mesura que es puga els seus exèrcits guerrillers d'acord al model de l'Exèrcit Roig, la qual cosa revela l'ànsia dels camperols de trobar una forma política que els permeta superar la seua dispersió i impotència. Amb aquest punt de partida, els comunistes poden procedir amb èxit.

Però ha de comprendre's, des d'ara mateix, que per a la consciència del camperol xinès la consigna general de soviets de cap manera equival a dictadura del proletariat. Els camperols no poden parlar a 'priori' en nom de la dictadura proletària. Només se'ls pot conduir a la mateixa mitjançant una experiència de lluita que els demostre en els fets que els seus problemes democràtics no tenen solució fora de la dictadura del proletariat. Aquest és el motiu fonamental pel

que el Partit Comunista no pot menar el proletariat a la lluita pel poder sinó a través de les consignes democràtiques.

Encara que porte el nom de soviets, el moviment camperol segueix estant dispers, local, provincià. Només es pot elevar a l'altura de moviment nacional si vincula la lluita per la terra i contra els impostos i l'aclaparador pes del militarisme amb els ideals de la independència xinesa i la sobirania popular. Una expressió democràtica d'aqueix vincle és la sobirana assemblea constituent. Amb aqueixa consigna l'avantguarda comunista podrà unificar al seu voltant les grans masses obreres, la classe mitjana urbana oprimida i els centenars de milions de camperols pobres per a la insurrecció contra els opressors estrangers i nadius.

Només es pot intentar l'organització de soviets sobre la cresta d'una revolució en ascens en les ciutats. Mentrestant, podem preparar-nos. Preparar-se significa reunir forces i en l'actualitat només podem fer-ho si alcem consignes democràticorevolucionàries conseqüents i valents.

I hem d'explicar-los als elements d'avantguarda de la classe obrera que l'assemblea constituent és només un pas en la senda revolucionària. Ens orientem vers la dictadura del proletariat sota un règim soviètic.

No esquivem el fet que aqueixa dictadura li plantejarà al poble xinès els més arduos problemes econòmics i internacionals. El proletariat xinès constitueix un sector de la població menor que el que constituïa el proletariat rus en vespres de la Revolució d'Octubre. El capitalisme xinès és més endarrerit del que ho era el rus. Però les dificultats no es superen amb il·lusions, amb una política aventurera, confiant en Chiang Kai-shek o en una "dictadura revolucionària". Les dificultats se superen amb un pensament clar i una voluntat revolucionària.

El proletariat xinès no prendrà el poder per a reconstruir la Muralla Xina i, a la seua empara, construir el socialisme nacional. En conquerir el poder, assolirà una de les posicions estratègiques més importants per a la revolució internacional. El destí de Xina, com el de l'URSS, està lligat a la sort del moviment revolucionari del proletariat mundial. Aquesta és la font de les majors esperances i del més alt coratge revolucionari.

La causa de la revolució internacional és la causa de la revolució xinesa. La causa de la revolució xinesa és la causa de la revolució internacional.